

כדי לדיק, שהרי אין שם אלהים, אלא הוא. שהרי כמה פעמים שנאמר אני פעם אחת ולא יותר, והיה שם הצד האחר. אבל עכשו אני אני הוא ואין אלהים עמדי, שהרי כל הצד האחר העבר, ודוקא אני אני.

אני אמית ואחיה. עד עכשו המח היה מן הצד האחר. מפאן והלאה, אני אמית ואחיה. מפאן שפאותו הזמן, כל אותם שלא טעמו טעם המות - ממנו יהיה להם מות, ויקים אותם (מיד). למה? כדי שלא תשאר מאותה הזקמה בעולם כלל, ויהיה עולם חדש במעשי ידי הקדוש ברוך הוא.

ואם אמר יאמר וגו' לא אצא חפשי, כמו שנתבאר, אז פוגם אותו בפגם. אם בגפו יבא, מה זה בגפו שנינו, פתרגומו - לבדו. יפה הוא. אבל הרי שנינו, כל העולם לא עומד אלא על סנפיר אחד של לויתן.

וכוד זה, בשעה שעומדים זכר ונקבה, שזכר ונקבה ברא אותם הקדוש ברוך הוא, ובכל מה שהולכים, העולם מודעו, ואלמלא שפרס הקדוש ברוך הוא את הזכר וצנן את הנקבה, היו מחריבים את העולם, ועל כן לא עושים תולדות. (ומי שלא עושה תולדות בגפו) אם בגפו יבא, תחת אותו סנפיר שלא עושה תולדות נכנס. והואיל וכן בגפו יצא, לשם נדחה, ולא נכנס לפרגוד כלל, ונדחה ונטרד מאותו העולם. בגפו יצא, בגפו יצא ודאי.

בא וראה מה פתוב, (ויקרא ב) ערירים ימותו. ערירים (פתוב) - כלל של זכר ונקבה. בסוד של זכר נכנס, ובסוד של נקבה יצא. נכנס בזה ויוצא בזה. וזהו מקום שנדבק בו באותו העולם, שהרי

כמה זמנין, דאתמר אני זמנא חדא, ולא יתיר, והיה תמן סטרא אחרא. אבל השתא אני אני הוא ואין אלהים עמדי, דהא כל סטרא אחרא אתעבר, ודייקא אני אני.

אני אמית ואחיה, עד השתא מותא הות מסטרא אחרא, מפאן ולהלאה, אני אמית ואחיה, מפאן דבההוא זמנא, כל אינון דלא טעמי טעמא דמותא. מניה תהא לון מותא, ויקים לון (מיד). אמאי. בגין דלא ישתאר מההוא זוהמא בעלמא כלל, ויהא עלמא חדתא, בעובדי ידוי דקודשא בריך הוא.

ואם אמר יאמר וגו' לא אצא חפשי. (שמות כא) כמה דאתמר כדין פגים ליה פגיומו. אם בגפו יבא, מהו בגפו. תנינן, פתרגומו, בלחודוי. יאות הוא. אבל הא תנינן, כל עלמא, לא קאים, אלא על גפא חדא, דלויתן. ורזא דא, בשעתא דקיימא דכר ונוקבא, דדכר ונוקבא ברא לון קדשא בריך הוא, ובכל מה דאזלין, עלמא מודעו, ואלמלא דסרס קדשא בריך הוא דכורא, וצנן ית נוקבא, הוו מטשטשין עלמא. ועל דא לא עבדין תולדין, (ד"א ומאן דלא עביד תולדין בגפו) אם בגפו יבא, תחות ההוא גפא, דלא עביד תולדין עאל. והואיל וכן, בגפו יצא, לתמן אתדחא, ולא עאל לפרגודא כלל, ואתדחא ואטריד מההוא עלמא. בגפו יצא, בגפו יצא ודאי.

הא חזי, מה כתיב, (ויקרא ב) ערירים ימותו, ערירים (כתיב) כלל דכר ונוקבא. ברזא דדכורא עאל, וברזא דנוקבא יפוק. עאל בהאי, ויפוק בהאי. והאי איהו אתר, דקא אתדבק ביה בההוא עלמא, דהא קדשא בריך הוא לא בעי דיעול קמיה,